

כריתות ויתחייב כרת על האחת מה יהא חייב על האחרים, להכי קראו המסכת כריתות לשון רבים, כלשון הקרא, לתרץ כל אלה, לומר שיש כמה מיני כריתות כדאמרינן ע"כ.

תענית לפני לימוד המסכתא

בספר רשומים בשמך (מדור בית הסופר ע' נז) כותב: מרן החתם סופר הק' זי"ע נהג להתענות עם בני ישיבתו, יום אחד קודם שהתחיל ללמוד את המסכתות חולין, בבא קמא, יבמות וכריתות. ונתן רמז לדבר, דכתיב (תהלים קי"ט ע"א) טוב לי עניתי למען אלמד חקיך, חקיך ר"ת חולין קמא יבמות כריתות ע"כ.

ובקובץ אוצרות הסופר (קובץ י"ח ע' פד-ה) כותב על כך: ויש להעיר, דבספר הזכרון כתב מרן זיע"א (דף ו' מדה"ס) בד"ה והנה התלמידים וכו' וגורתי יום א' תענית קודם התחלת המסכתא, כמבואר בס' חסידים להתענות קודם למוד חולין ויבמות, גם יש בזה עוד הרגש למבין עכ"ל. ובהגהות שם כבר העיר שלא נמצא בספר חסידים, אולם מצאנו כן בספר יוסף אומץ לר' יוסף האן (ח"ב בדיני סדר הלימוד בעצמו, דף קנ"א ע"ב). וע"ע בספר חסידים סי' רס"א, ובהגהות מקור חסד אות ג', כבר העיר בזה, דבספר חסידים מוזכר על ענין לימוד מסכת מועד קטן ע"ש. וע"ע בספר חסידים (סימן תתרי"ב) על כל מסכתא להתענות שיזכה להשלימה ע"ש. הרי דהזכיר מרן זיע"א תענית רק בתחילת מסכת חולין ומסכת יבמות, ואילו בבא קמא ומסכת כריתות לא מייתי.

סגולה בלימוד מסכת כריתות

כותב חכ"א בקובץ זרע יעקב (סקווירא - קובץ י"ח ע' רעא אות מד): שמעתי בשם הרה"ג מקאפאוואר זצ"ל הי"ד שאמר שלימוד מס' כריתות הוא סגולה שלא למות במיתה משונה ח"ו, וכן ציוה לאחד מבניו בעת מלחמת העולם השני' וכן עשה וניצל באופן נפלא ע"כ.

וראה לעיל מה שמובא מספר אלף כתב (אות רפ"ה) שהביא שרבינו החתם סופר זצ"ל ציוה, למי שהי' בחולי של סכנה גדולה וניצל, שילמוד בכל שנה שני מסכתות כריתות ותמורה כל ימי חייו עכד"ק.

לימוד מסכת כריתות זמנה

בספר יסוד ושורש העבודה (שער המים פ"ד) כתב: "כתב האר"י, להינצל מכרת להיות נעור כל הלילה ולא יישן כלל אלא יעסוק בתורה על אור הבוקר. וראוי ללמוד מעניני העבירה שעבר שחייב עליה כרת, ובכל לילה שיעשה כן יהא ניצול מכרת אחד שנתחייב (עכ"ל האר"י). ונוהגים ללמוד מסכת כריתות משניות וגמ' וספרי יראים. וכבר נהגו בזה רבים בימים הנוראים האלה ובימי השובבי"ם, ונוהגים ג"כ ללמוד בעמידה בתיקון זה ובוודאי תיקון זה יכול לעשות האדם בכל ימות השנה, לישן מעט ביום, כדי שיוכל להיות כל הלילה ניעור ללמוד, כדי להינצל מכרת ר"ל".

ואכן בספר "תיקון כרת" אשר כשמו כן הוא, "להקל על אלה החרדים שנהגו להיות נעורים לילה אחד כולו לתיקון העוונות וחיוב כרת כפי שיסד הרב הגאון המקובל כקש"ת מוהר"ר חיד"א ז"ל", מובא ש"למדו מסכת כריתות וכל המשניות במתון ונעימה".